

Лаптева Людмила Николаевна
МБДОУ детский сад № 43 “Улыбка”, г. Якутск.

«Оскуола чаһыта»
уһуйаантан оскуолаҕа атаарыы сценарийа

Уһуйаантан оскуолаҕа атаарыы сценарийа
«Оскуола чаһыта»
(«Алиса дыиктилээх дойдуга» остуоруйа ис хоһоонунан)

Туттуллар мал: оскуола улахан чаһыта, остуоруйалаах кинигэ, остуоруйа тыатын маһа, кыргыттар үнкүүлэригэр ленталар, кырачааннарга бэлэхтииргэ шариктар, сэлээппэлэр, оркестр, куосканы кытта оонньууга гимнастикалыыр мастер, ийэлэри кытта үнкүүгэ лыахтар уонна сибэккилэр, оонньууга буквалар, үнкүүгэ араас өгнөөх тэриэлкэлэр, сценкаҕа анал атрибуттар: азбука, куукулалар, шахматтыыр остуол, массыыналар, музыкальнай инструменнар, кисточкалар, уруһуй альбома (мольберт), кырааскалар.

Оруоллар: Кролик, Алиса, Шляпник, Чешир куоската, Королева.

Бырааһынньык хаамыта:
(фанфары тыаһынан добуһуоллатан ыытааччылар киирэллэр)

1 ыытааччы:

Бырааһынньык күнэ үүннэ,
Долгуйуубут күүһүрдэ,
Оскуолаҕа атаарыы
Бырааһынньыгын саҕалыбыт!

2 ыытааччы:

Бизс сыл ааһа охсубут,
Улааттылар оҕолорбут,
Үөрэ-көтө тураммыт
Уйадыйан ылыахчабыт.

1 ыытааччы: Биһиги оҕолорбут

Уһуяанна сылдьаннар

Доҕордоһо үөрүйэхтэр,

Үтүөнү өрө туталлар.

2 ыытааччы: Аны күһүн оскуола

Оҕолору күүтүөбэ,

Билии аартыгын арыйыа,

Олоххо бэлэмнээн иитиэ.

Оҕолор заалга киирэллэр. Хоһооннорун ааҕаллар

(Чаһы тыаһа иһиллэр)

1 ыытааччы: Оҕолоор, истэҕит дуо? Туох тыаһай?

Оҕолор: Чаһы тыаһа!

2 ыытааччы: Сөп! *(Чаһыны ылар, циферблатын оннугар сурук: дьааһыла бөлөбө, кыра бөлөх, улахан бөлөх, оскуолаҕа бэлэмнэнии бөлөбө, оскуолаҕа атаарыы (стрелката «оскуолаҕа атаары» диэннэ тохтообут), салгыы «ОСКУОЛА» диэн тыл суруллубут).* Бу оскуола аптаах чаһыта. Уһуяанна сылдьыбыккыт тухары бу чаһы стрелката иннин диэки баран испитэ - кыра бөлөхтөн саҕалаан ортоҕо, онтон улаханна, салгыы оскуолаҕа бэлэмнэниигэ! Уонна бүгүн ОСКУОЛАҒА АТААРЫЫҒА тийэн кэллэ! Аны аҕыйах кэминэн чаһыбыт ОСКУОЛА диэн тылы көрдөрүө! Улахан дьон буоланньыт эһиэхэ оскуола кэрэхсэбиллээх олоҕо саҕаланыа! Оҕолоор, эһиги бастакы кылааска кириэххит! Онон бүгүн эһиги уһуяангытын кытта быраһаайдаһаҕыт!

«Уһуяан, быраһаай» ырыа

(ырыа түмүктэниитигэр кролик сүүрэн киирэр, оҕолор ыллаан бүтэллэригэр илиилэринэн далбаатыыр, хары чаһытын көрдөрөр, оҕолор ыллаан бүтэллэр)

Кролик: Мин хойутаан эрэбин! Олус хойутаан эрэбин! Мин чаһым тохтоон хаалбыт!

Иэдээн, иэдээн! Хайдах буолабын?? *(музыкатын кыччатан биэрэбит)*

(кролик чаһытын көрдөрө-көрдөрө зал устун сүүрэкэлиир, онтон аптаах чаһыны көрө

түһэр, ыытааччы илиититтэн хаба тардан баран куотан хаалар)

Ыытааччы: Оџолор, кролик биһиги оскуолабыт аптаах чаһытын былдьаан илдэ барда! Хайдах буолабытый? Бириэмэ тохтоон хааллабына эһиэхэ оскуолаҕа олоџо саџаламMAT! Уһуяанна хааларгытыгар тийџџит! Оннук олох табыллыбат! Түргэнник кролигы ситиэххэ уонна аптаах чаһыбытын төннөрүүххэ!

(оџолор кролигы сырсан заалтан тахсан бардахтарына Алиса киирэн мас анныгар олорор уонна остуоруйалаах кинигэни арыян ааџар, оџолор заалга төннөн киирэллэр. Биитэр быыһы туттабыт. Бэйџџит залгытыгар сөп түбэһиннэрэн тэрийџџит).

(Алиса мас анныгар остуоруйалаах кинигэни ааџа олорор. Оџолор заалга киирэллэр, уолаттар олоппосторго олороллор, кыргыттар лиэнтэлэри илиилэригэр ылан ырыаларын ыллыырга бэлэмнэнэллэр),

Ыытааччы: Оџолоор, хайа, биһиги ханна кэллибит?

Кыргыттар: Бу дыктилээх дойду!

Кыргыттар «Страна чудес» ырыаны ыллыылар.

(кыргыттар ыллаан бүтэн олоппосторугар олороллор)

Ыытааччы: Көрүң эрэ, оџолоор! Мас анныгар кыыс олорор эбит! *(Алисаџа чугаһыыр).* Дорообо, күндү кыысчаан!

Алиса: Дорооболорун! Мин аатым Алиса! Эһиги кимнээхтэргитий? Хайдах манна кэллигит?

Ыытааччы: Биһиги уһуяантан кэллибит! Кролик биһиги оскуолабыт чаһытын илдэ баран бириэмэбит тохтоон хаалла! Биһиги оскуолаџа барар кыахпыт суох! Оџолор уһуяантан тахсалларыгар суһаллык кролигы ситэн чаһыбытын төннөрүүх этибит!

Алиса: Өйдөөтүм! Эмиэ аймалџаннаах кролик эбит! Мин эһиэхэ көмөлөһүөм! Кини оџо саас ыллыгын устун сүүрэн иһэрин көрбүтүм!

Оџо: Биһиги хайдах оџо саас ыллыгынан барыахпытый? Биһиги оскуолаџа киирэрбит чугаһаата! Төттөрү барыахпытын баџарбаппыт! Оскуола киэн суолунан барыахпыт этэ!

Алиса: Оттон эһиги кыра эрдэџинэџигитин санаан кэлин, уһуяанна бастаан кэлэргитигэр хайдах этигитий? Оччоџо оџо саас ыллыга арыллан кэлиэ!

(кыра бөлөх оџолорун видео устуута кѳстѳр),

Оџо саас» ырыа

Алиса: Дьэ, бу оџо саас ыллыгар үктәннигит!

Бытааччы: Алиса, салгыы хайа диэки барабыт?

Алиса: *(сэлэппэни булан ылар).* Ону ким этэрин мин биллим быһыылаах !

(Кыргыттар олоппосторго олороллор, уолаттар олоппос туппунунан сэлэппэлээх үнкүүгэ тахсаллар)

Сэлэппэлээх үнкүү

(үнкүү бүтэһигэр Шляпник тахсар уонна оџолору кытта үнкүүлэһэр)

(Оџолор олоппосторго олороллор, Шляпник чэйдиир остуолу таһаарар)

Шляпник: *(тиэтэйэр)* түргәнник, түргәнник бириэмэбит уолдьаста! Чэй иһэр кэм кэллэ!

Алиса: Күндү шляпник, кролик манан сүүрэн ааспатаҕа дуо?

Шляпник: Чэй иһэр кэм кэллэ! Кролик олус хойутаата, аны мин чэйдэһэр киһим суох.

Алиса: Биһиги эйигин кытта чэйдэһиэхпит, ытыктабыллаах Шляпник.

Чайный оркестр

Алиса: Кролик хайа диэки сүүрбүтүн этиэн буолаарай, күндү Шляпник? Биһиги ханна көрдүү барабытый?

Шляпник: Алиса, тыа диэки бар! Кролик тыа кэтэбэр дыкти дойдуга ойбута!

(Шляпник барар, оџолор заалга мас декорацияларын киллэрэллэр)

Алиса: Махтанабыт, Шляпник! *(куоска ньаабыныыра иһиллэр «мяу»)* Уой, оџолоор, тыаҕа ким эрэ баар!

Чешир куоската тахсар

Куоска: Тугу эрэ сүтэрдин дуо, Алиса?

Алиса: Уой, эһиги наһаа соһуччу баар буола түстүгүт дии!

Куоска: Биллэн турар. Мин куруук эмискэ сүтэбин, эмискэ көстөбүн. Арба даңаны, биһиги билсэр этибит ээ, онон миэхэ ЭН диэххин сөп. Өйдүүр буоллаххына, биһиги дойдубутугар бары бэйэ-бэйэбитин эн диибит. Бүгүн эн соботох буолбатах эбиккин ээ, доботторгун кытары кэлбиккин көрөбүн.

Алиса: Оннук, Чешир, билсирһэн кэбис, бу мин доботторум!

Куоска: Мин – Чешир куоскатабын! Уһулуччубун!

Алиса: Оёолор, бу куоска эрэ сатаан мичээрдиир.

Оёо: Алиса, куоскалар сатаан мичээрдээбэттэр ээ.

Куоска: Дьээрэ, болбойон миигин көрүн! *(Киэнник мичээрдиир.)* Бу тугуй, мичээр буолбатах дуо?!

Оёо: Буолар да эбит, мичээрдиир куоска!

Алиса: Оттон бу оёолор детсадтар бараллар. Кинилэр сотору оскуолаҥа киириэхтээхтэр. Ол иһин кролигы хайаан да булуохпутун наада.

Куоска: Баара-суоҕа... *(илиитинэн сапсыйар.)* Эһиги кроликкыт онно баар.

Алиса: Улахан баһыыба! *(Бараары ынар.)*

Куоска: Тылга даҕатан эттэххэ, билиэххин баҕардаргын, кини онно сүүрбүтэ! *(атын сир диэки сапсыйар)* Кини киниэхэ тиэтэйэр этэ!

Алиса: Киниэхэ диэн кими этэбин?

Куоска: Оттон Кролик, кини Королеваҕа ыксыыр этэ.

Алиса: Биһиги эмиэ Королеваны көрсүөхтээхпит, киниэхэ суолу ыйан биэриэн дуо?

Куоска: Баҕар, кырдык оскуолаҕа киирэргэ бэлэмнитин итэҕэйдэхпинэ, ыйан да биэриэм этэ! Королева сүрүбэ суохтары уонна күөх көппөлөрү сөбүлээбэт!

Алиса: Куоска, сөбүлэһэбит! Бэрэбиэркэлээ!

Куоска: Мин билигин эһиги төһө түргэннитин уонна сымсабытын тургутан көрүөм! Уһуяаанна төһө бэркэ эрчилиннит, физкультуранан дьарыктанныгыт?! Уочаратынан көрүөм! Бастаан кыргыттары, онтон уолаттары!

(Бастаан кыргыттар, онтон уолаттар гимнастикалыыр мастары ылан төгүрүччү тураллар)

Куосканы кытта оонньуу

(оёолор маһынан тонсуйа тураллар, музыка тохтоотуона мастарын уҥа илиилэринэн уҥа турар оёоҕо биэрэллэр, ханас илиилэринэн ханас турар оёоттон маһын ылаллар. Бу оонньууга эрдэ эрчийэр ордук, оёолору икки хамаандаҕа араарыллар)

(Оонньуу кэнниттэн оѳолор олоппосторугар ололор)

Куоска: Куһаҕана суох оонньуу буолла! Эһигини эрэ буолбакка, аны төрөппүттэргитин эмиэ тургутуом! Кинилэр эмиэ эһиги оскуолаҕытыгар бэлэм буолуохтаахтар! Онон мин таабырыннарбын таайын!

Таабырыннар:

1 таабырын оѳолорго:

- Арай биирдэ тыа устун ежик хаама сылдыбыт, эбиэтигэр тэллэйдэри булан ылан хомуйбут:

2 хатын анныттан, 2 тэтин анныттан, корзинатын иһигэр хас тэллэи укпугуй?

2 таабырын төрөппүттэргэ:

- Биһиги ежикпыт 5 отоннох иһиккэ, бири сизэбит, хаалбыт... (4)

3 таабырын оѳолорго:

- Талах быһыыгар кытылга хомурдуостар ололорбуттар:
кыыстара, уоллара уонна төрөппүттэрэ, ахсааннарын ааҕын, хастарын этин? (4)

4 таабырын төрөппүттэргэ:

- Сыыр дьөлөбүһүн ааҕар Лэкиэс: иккигэ түөрдү эптэххэ буолар ... (6)

Куоска: Маладьыастар, ахсааны бэркэ билэр эбиккит! Ол эрэри мин наһаа сылайдым. Чэ, мин...*(баран хаалар)*

Алиса: Куоскаа, куоска, оттон биһиги хайа диэки барыахтаахпытый?

Куоска: Ээ, арба, Королевы дыбарыаһа сибэккилээх сыһыны нөҥүө баар! Ол сыһыны туораан! *(барар)*, **ТРЕК 21**

«Сибэккилээх сыһыны» үгкүү

Королева киирэр

Королева: Бу туохпутуй? Ким мин дыктылээх дойдубар киирэргэ сорунна?!

Алиса: Мин аатым Алиса. Мин манна доѳотторбун кытта кэллим *(оѳолор диэки ыйар)*.

Королева: Эмиэ туохпут доѳорой, туохпут ыалдытай. Мин ону сөбүлээбэппин!

Алиса: Бэйи, тохтуу түс, королева. Көрүүй, хайдах курдук кэрэ, үтүө санаалаах, эбиитин олус доѳордуу оѳолор эн дойдугар кэлбиттэрий.

(оѳолор үгкүүгэ тахсаллар),

Доѳордоһуу вальса

(үнкүү кэнниттэн оѳолор миэстэлэригэр олороллор)

Королева: Чэ, сөп! Хаалын даѳаны. Кырдык даѳаны эйэлээх оѳолор эбиттэр!

Алиса: Королева, кролик оѳолортон оскуола аптаах чаһытын былдьаан ильдэ барбыт.

Кинини буларга көмөлөһүөн этэ. Оѳолор оскуолаѳа кириэхтээхтэр, олохторун тухары уһуяан оѳолоро буолаллара сатамат!

(кролик чаһыны туппутунан сүүрэн киирэр. Королева кроликтан чаһытын ылар),

Королева: Бу чаһыны көрдүүгүт дуо? Кролик чаһыта алдьаммыт, ол иһин эһигиттэн ыларга санаммыт! Ол эрэн бу чаһы эмиэ үлэлээбэт! Онон мээнэ манна кэлбиккит!

Ытааччы: Мээнэ буолбатах! Чаһы тохтоон хаалбыт, ол иһин үлэлээбэт! Бу чаһы уһуяаммытыгар эрэ барар! Биһиги оскуолаѳа барар оѳолорбут эрэ кинини сатаан собуоттуохтарын сөп!

Королева: Хм, дыкти чаһы диэтээн! Чэ сөп! Оччоѳо мин эһиэхэ төнүннэриэм. Ол гынан баран бири ирдийбин! Баѳар эһиги кырдык оскуолаѳа киирэргэ бэлэмнит буолуо дуу, мин ону бэйэм бэрэбиэркэлиэхтээхпин.

Алиса: Чэ, оѳолоор, хайыахпытый, сөбүлэһэргэ тийэбит. Оскуолаѳа бэлэмнитин дакаастааххытын наада! Бэлэмнит буолбат дуо?

Оѳолор: Оннук!

Королева: Оччоѳо саѳалаатыбыт! Ахсааны билэбит дуо? Оччотугар миэхэ дакаастаан!

«Көрдөөх ахсаан» оонһуу

Королева: Сөбүлэһбин, сыппыралары билэр эбиккит! Оттон буквалары? Чуолкайдаан!

«Буукубалардыын оонһуу»

Королева: Дьэ сөп! Оскуолаѳа бэлэмнит! Мунаары суох!

Эһиэхэ ол кистэлэн буолбатах!

Чаһыгытын сонно төннөрөбүн,

Эһигини оскуолаѳа атаарабын!

(Королева оскуола чаһытын биэрэр)

Оҕо: көрсүөххэ диэри, остуоруйа олохтоохторо, биһиги эһигини сөбүлүү оҕустубут!
Уһуйаанна төннөбүт, чаһыбытын собуоттуохпут!

Алиса: Көрсүөххэ диэри, оҕолор! Оскуолаҕа барангыт остуоруйаны умнумаарын,
Королева биһиккини өйдөөн- санаан ылаарын!

(Алиса уонна Королева тахсаллар, оҕолор олоппосторугар олороллор)

Ытааччы: Оҕолор, биһиги оскуолабыт чаһытын буллубут. Аны уһуйааммыт
бырааһынньыгар төннөрбүтүгэр чаһыны собуоттуоххайын!

*(музыка тыаһыыр, ытааччы чаһыны собуоттуур, оҕолор тэриэлкэлэри ылан үнкүүлүү
тахсаллар)*

«Часики» үнкүү

*(үнкүүлээн баран оҕолор тэриэлкэлэрин миэстэтигэр уураллар уонна олоппосторугар
олороллор. Сценкаҕа кыттар оҕолор атрибуттарынан тутан заал ортотугар тураллар)*

Ытааччы: Заалбытыгар төннөн кэллибит, бырааһынньыкпытын салгыахха!
Чаһыбыт барар, ол аата бириэмэ аны төннүбэт.

«Наш любимый детский сад» сценка

*(Оҕолор бокулуоннан баран атрибуттарынан миэстэтигэр уураллар, үлэһиттэргэ хоһоон ааҕар
оҕолор ырыа ыллыы тахсаллар)*

«Оскуолаҕа киириэхпит» ырыа

1 ытааччы: Эһиэхэ, күндү оҕолорбут, баҕарабыт: үүнүн-сайдын,
Кичэйэннит үөрэнин, элбэх сана доҕордонун,
Олох устун толлубакка, чаҕыйбакка баран иһин,
Эһигиннэн киэн туттуохпут, өрүү ахта саныахпыт.

2 ытааччы: Оҕо саас биһигэ - уһуйаан оҕолорун бүгүн атаарар,
Билии киэн аартыгар үктэннэрэн оскуола боруогар аҕалар.
Кырачаан бэйэбит улаатан үөрэхтээх дьон буолаарын,
Ыра санаабытын толорон үтүнү эрэ түстээрин!

(оџолор вальс үнкүүтүгэр тураллар)

Вальстаан бүтэн оџолор олопносторугар олороллор

Ыытааччы: Бырааһынньыкпыт саамай долгутуулаах кэмэ тийиэн кэллэ. Эһиэхэ уһуйааны түмүктүүр аан маннайгы дипломнутун туттарыахтара.

Заведующай эбэрдэ тыла

Дипломнары туттарыы

Төрөппүттэр тыллара

Ыытааччы: Күндү төрөппүттэр уонна оџолор, биһиги бырааһынньыкпыт түмүктэнэн эрэр! Барыгытын хаартыскаҕа түһүүгэ ынырабыт!